

Ο Μύθος με τον Προμηθέα και το κουτί της Πανδώρας.

Δεν απέχει και πολύ από τη σημερινή πραγματικότητα...

Ευάγγελος Μαυρογόνατος

Ελληνική Μυθολογία:

Οι μύθοι των αρχαίων Ελλήνων απέβλεπαν στην αναζήτηση αλλά και εξήγηση μιας τάξης στο ανεξάντλητο μυστήριο του Σύμπαντος, αλλά κατά κύριο λόγο στην κατανόηση των φυσικών φαινομένων, και στην εξήγηση της σχέσης τους με τη Φύση.

Προσωποποίησαν το φυσικό τους περιβάλλον και του έδωσαν ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Μέσα στο ελληνικό σύμπαν η Φύσις περιλαμβάνει τη γη, τα φυτά, τα ζώα και τους ανθρώπους.

Μεταξύ αυτών υπάρχει μια συναλληλία, μια σχέση που αποτελεί ένα αδιάσπαστο όλο.

Ο σεβασμός της φύσης μεταφέρθηκε στο θρησκευτικό πεδίο με την απόδοση π.χ. ποταμών σε θεούς και την ίδρυση ιερών δίπλα σε αυτούς.

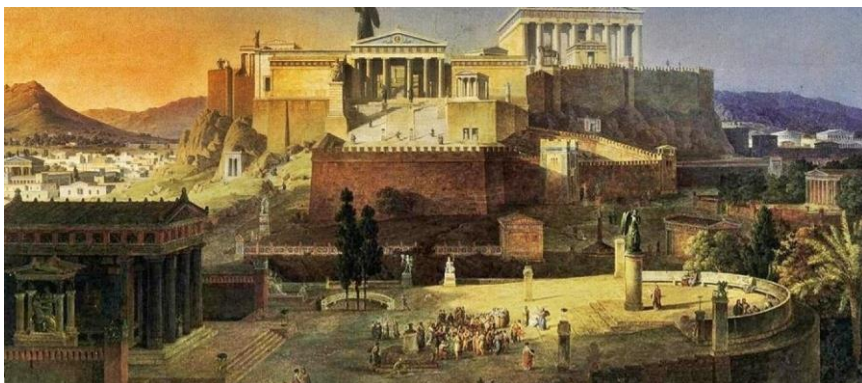
Πολλοί δεν διανοούνται μια σχέση μύθου και πραγματικότητας, διότι βασίζεται στην ψευδή αντίληψη ότι όλοι οι μύθοι είναι πλαστοί.

Οι παραδοσιακοί όμως μύθοι είναι γνήσιοι και αυτό συνεπάγεται ότι περιέχουν στον πυρήνα τους αληθινά γεγονότα, γεωλογικού, αστρονομικού και ιστορικού περιεχομένου, που προσφέρονται για διεπιστημονική έρευνα.

Οι πυρήνες των μύθων μπορούν να αποκαλυφτούν διεπιστημονικά.

Οι μύθοι είναι πνευματικά και πολιτισμικά επιτεύγματα, που φέρουν σημάδια της ιστορίας του κάθε λαού, γι' αυτό και πρέπει να διερευνώνται.

Η **Μυθολογία** κατά τον Πλάτωνα είναι η λογική ερμηνεία των μύθων, είναι η πολύ προσεκτική και συστηματική έρευνα και αναζήτηση των παλαιών γεγονότων, ενώ κατά τον Πλούταρχο, η παλαιά φυσική επιστήμη, δηλαδή ο φυσικός λόγος κρυμμένος βαθιά μέσα σε μύθους.

Οι καταστάσεις που εκπροσωπούν τα μυθικά πρόσωπα, αποτελούν πανανθρώπινες ψυχικές καταστάσεις. Μελετώντας τη μυθολογία διαπιστώνουμε ότι οι Έλληνες έκρυβαν μέσα στους μύθους τους τις αλήθειες της ζωής, τις ψυχικές καταστάσεις που δημιουργούνται από τη διαρκή σύγκρουση των δύο κόσμων, του υλικού με τον πνευματικό, τους οποίους είχαν κατορθώσει να ισορροπούν μέσα από τη γνώση.

Ο μύθος του Προμηθέα

Όταν ξέσπασε η σύγκρουση για την εξουσία, ανάμεσα στους Ολύμπιους θεούς και τους Τιτάνες, ο Προμηθέας πήρε το μέρος των Ολυμπίων, αν και ο ίδιος ήταν Τιτάνας.

Μετά την επικράτηση των θεών του Ολύμπου, ο Προμηθέας δημιούργησε τους πρώτους ανθρώπους πλάθοντάς τους με πηλό και η θεά Αθηνά τους εμφύσησε (έδωσε) ζωή.

Ο Προμηθέας, επειδή ήταν ο δημιουργός των ανθρώπων, παρακολουθούσε πάντα με ενδιαφέρον την πορεία τους πάνω στη γη και πολλές φορές είχε παρακούσει τις εντολές του Δία ή τον είχε ξεγελάσει προς όφελός τους.

Κατά τη διάρκεια μιας επίσημης θυσίας, ο Προμηθέας, χώρισε ένα βόδι σε δυο μέρη.

Στο ένα μερίδιο έβαλε το δέρμα, τη σάρκα και τα εντόσθια σκεπασμένα με την κοιλιά του ζώου και στο άλλο έβαλε τα κόκαλα, από τα οποία είχε αφαιρέσει το κρέας, και τα είχε σκεπάσει με το λευκό λίπος.

Έπειτα είπε στο Δία να διαλέξει το μερίδιο που θα αντιστοιχούσε στους θεούς, το υπόλοιπο προοριζόταν για τους ανθρώπους.

Ο Δίας πιστεύοντας ότι το λίπος πρέπει να καλύπτει το καλύτερο, το πιο νόστιμο μέρος του κρέατος διάλεξε το λίπος.

Όταν ο Δίας διαπίστωσε ότι το μερίδιο αυτό το αποτελούσαν μόνο κόκαλα θύμωσε και με τον Προμηθέα και με τους ανθρώπους κι αποφάσισε να μην τους ξαναστείλει ποτέ πια τη φωτιά.

Ο Προμηθέας, όμως, έκλεψε σπίθες φωτιάς από τον τροχό του ήλιου ή από το καμίνι του Ηφαίστου και την έδωσε στους ανθρώπους, οι οποίοι βελτίωσαν έτσι τη ζωή τους, έφτιαξαν εργαλεία, καλλιέργησαν τη γη κι εκπολιτίστηκαν.

Ο Δίας εξοργίστηκε. Ορκίστηκε εκδίκηση και έβαλε μπροστά ένα πανούργο σχέδιο.

Ο Δίας τιμώρησε και τον Προμηθέα και τους ανθρώπους.

Τον Προμηθέα, τον έδεσε με ατσάλινες αλυσίδες επάνω στον Καύκασο κι έστειλε έναν αετό, γεννημένο από τον Τυφώνα και την Έχιδνα, να του τρώει το συκώτι, το οποίο κάθε πρωί ανανεωνόταν.

Ο Δίας επίσης ορκίστηκε στα νερά της Στύγας να μη λύσει ποτέ από τα δεσμά του τον Προμηθέα.

Ο Προμηθέας κρεμόταν για πολλά χρόνια (από τριάντα έως τριάντα χιλιάδες) από το βράχο μέχρι τη στιγμή που ο Ηρακλής τον ελευθέρωσε από τα δεσμά του.

Ο Δίας χάρηκε πολύ για το κατόρθωμα του γιου του, ώστε αποφάσισε να αφήσει ελεύθερο τον Προμηθέα.

Επειδή όμως έπρεπε να κρατήσει τον όρκο του, υπέδειξε στον Προμηθέα να κατασκευάσει ένα δαχτυλίδι από το ατσάλι της αλυσίδας του και από ένα κομμάτι του βράχου επάνω στον οποίον ήταν δεμένος.

Με τον τρόπο αυτό ο ατσάλινος δεσμός συνέχιζε να τον κρατάει δεμένο πάνω στο βράχο του.

Από τότε οι άνθρωποι άρχισαν να κατασκευάζουν με τη σειρά τους δαχτυλίδια και να τα φορούν προς τιμή του Προμηθέα που είχε υποφέρει γι' αυτούς ευεργετώντας τους.

Την ίδια εποχή ο Κένταυρος Χείρωνας υπέφερε από το τραύμα που του είχε προκαλέσει ένα βέλος του Ηρακλή και ζητούσε να πεθάνει.

Επειδή ήταν αθάνατος έπρεπε να βρει κάποιον να δεχτεί την αθανασία του.

Ο Προμηθέας δέχτηκε, πήρε τη θέση του κι έγινε αθάνατος.

Ο Προμηθέας είχε χαρίσματα μάντη. Είχε αποκαλύψει στο Δία ότι το παιδί που θα του γεννούσε η Θέτιδα θα ήταν πιο δυνατό από αυτόν και θα τον εκθρόνιζε.

Είχε υποδείξει στον Ηρακλή πως να πάρει τα μήλα των Εσπερίδων με τη βοήθεια του Άτλαντα.

Αυτός επίσης πρόβλεψε τον κατακλυσμό, που ο Δίας σχεδίαζε για να αφανίσει το γένος των ανθρώπων και δίδαξε το γιο του Δευκαλίωνα πως να σωθεί απ' αυτόν.

Το κουτί της Πανδώρας

Ο Δίας, για να τιμωρήσει τους ανθρώπους, ανέθεσε στον Ήφαιστο να φτιάξει μια γυναίκα από πηλό με ανθρώπινη φωνή.

Ο Ήφαιστος εργάστηκε σκληρά και δημιούργησε ένα αριστούργημα.

Στην Αθηνά, που ήταν η θεά της σοφίας και κόρη του Δία, άρεσε αυτό το πήλινο δημιούργημα και του έδωσε πνοή.

Δίδαξε τη γυναίκα πώς να υ-

φαίνει και να ντύνεται.

Η Αφροδίτη η θεά του έρωτα την έκανε όμορφη.

Ο θεός Ερμής την δίδαξε πως να γοητεύει και να εξαπατά.

Ο Δίας έμεινε ικανοποιημένος όταν την είδε, αλλά την είχε φτιάξει για παγίδα.

Ονόμασε τη γυναίκα Πανδώρα και την έστειλε ως δώρο στον Επιμηθέα.

Ο Επιμηθέας είχε προειδοποιηθεί από τον αδελφό του Προμηθέα ότι ποτέ δεν πρέπει να δεχτεί δώρα από το Δία, επειδή πάντα θα υπάρχει μια παγίδα.

Ο Επιμηθέας αγνόησε την προειδοποίηση του αδελφού του, ερωτεύθηκε την Πανδώρα και την παντρεύτηκε.

Ο Δίας, ικανοποιημένος που η παγίδα του έπιασε, έδωσε στην Πανδώρα ένα δώρο για το γάμο της ένα όμορφο κουτί.

Με μία προϋπόθεση όμως, ότι ποτέ αυτή δεν θα ανοίξει το κουτί.

Για ένα διάστημα, ο Επιμηθέας και η Πανδώρα ήταν πολύ ευτυχισμένοι.

Η Πανδώρα συχνά αναρωτιόταν τι υπήρχε μέσα στο κουτί, αλλά ποτέ δεν είχε μείνει μόνη της, έτσι ποτέ δεν το άνοιξε.

Σταδιακά, όσο περνούσε ο καιρός, άρχισε να αναρωτιέται όλο και περισσότερο τι ήταν αυτό που υπήρχε μέσα στο κουτί.

Δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί κάποιος θα της έστελνε ένα κουτί αν δεν μπορούσε να δει τι ήταν μέσα σ' αυτό.

Έγινε, λοιπόν, πολύ σημαντικό να μάθει τι κρυβόταν μέσα στο κουτί.

Τέλος, δεν μπορούσε να αντισταθεί πλέον.

Μια μέρα, όταν όλοι ήταν έξω εκείνη σύρθηκε μέχρι το παράθυρο, πήρε το τεράστιο κλειδί, το τοποθέτησε προσεκτικά στην κλειδαριά και το γύρισε.

Σήκωσε το καπάκι για να για να ρίξει μια γρήγορη ματιά, αλλά πριν το συνειδητοποιήσει το δωμάτιο είχε γεμίσει με φοβερά πράγματα: **την ασθένεια, την απόγνωση, την κακία, την πλεονεξία, τα γηρατειά, το θάνατο, το μίσος, τη βία, τη σκληρότητα και τον πόλεμο.**

Έκλεισε το καπάκι με δύναμη και γύρισε το κλειδί και πάλι ... κρατώντας μέσα στο κουτί μόνο το **πνεύμα της ελπίδας.**

Τελικά η σημερινή πραγματικότητα δεν απέχει και πολύ από αυτό τον μύθο.

Ο Μεγάλος Θεός μας χάρισε απλόχερα τα πάντα πάνω στη γη και εμείς δυστυχώς εμφορούμενοι από περιέργεια και πλεονεξία, ανοίξαμε "το κουτί της Πανδώρας" μήπως εκεί μέσα κρυβόταν θησαυρός και αρχίσαμε να καταστρέφουμε μέρα με τη μέρα ότι πολύτιμο και αγνό βρίσκουμε μπροστά μας. **Τη φύση, τα ζώα, τους ανθρώπους και τελικά την αξιοπρέπεια μας...**

Άλλος ήταν ο σκοπός της επί Γης παρουσίας μας και δυστυχώς άλλον έχουμε αναγάγει πια σε απώτερο στόχο μας, τη καταστροφή όλης της δημιουργίας και κατά συνέπεια την αυτοκαταστροφή μας.

Ας μην ξεχνάμε όμως ότι, αυτό που έμεινε μέσα, όταν έκλεισε το «κουτί της Πανδώρας» ήταν η ελπίδα, ας μην το ανοίξουμε ποτέ, μη μας φύγει και αυτή, γιατί τότε μαύρο πέπλο θα σκεπάσει τη Γη μας.

Και όπως μας λέει ο Θαλής ο Μιλήσιος: *«Η ελπίδα. Ακόμα και όλα έχουν χαθεί, αυτή μένει».*